

Förenade målen T-195/01 och T-207/01

Government of Gibraltar mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Statligt stöd — Skattebestämmelser — Befintligt stöd eller nytt stöd —
Beslut att inleda granskningsförfarandet enligt artikel 88.2 EG”

Förstainstansrättens dom (andra avdelningen i utökad sammansättning) av
den 30 april 2002 II-2313

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring — Rättsakter mot vilka talan kan väckas — Rättsakter med rättsverkningar — Kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet angående stöd som ansetts utgöra nytt stöd — Upptagande till sakprövning*
(Artikel 88 EG; rådets förordning nr 659/1999, artiklarna 10, 11 och 17—19)
2. *Statligt stöd — Befintligt stöd och nytt stöd — Åtgärd som medför ändring av befintligt stöd — Ändring berör ej stödets materiella innehåll — Kvalificering av stödåtgärden i dess helhet som nytt stöd — Otillåtet*
(Artikel 88 EG; rådets förordning nr 659/1999, artikel 1 c)

3. *Statligt stöd — Befintligt stöd och nytt stöd — Relativt långvarig underlåtenhet att undersöka nytt stöd — Möjlighet att omvandla till befintligt stöd — Saknas — Eventuella berättigade förväntningar hos stödmottagarna som förhindrar återkrävande av stödet*
(Artikel 88 EG; rådets förordning nr 659/1999, artikel 15)
4. *Statligt stöd — Beslut av kommissionen att inleda det formella granskningsförfarandet — Motiveringsskyldighet — Omfattning*
(Artiklarna 88.2 EG, 88.3 EG och 253 EG; rådets förordning nr 659/1999, artikel 6)
5. *Statligt stöd — Kommissionens undersökning — Skyldighet att tillämpa ett kontradiktorskt förfarande gentemot sökanden, medlemsstater och berörda parter — Föreligger inte*
(Artikel 88.2 EG och 88.3 EG; rådets förordning nr 659/1999, artiklarna 2.2, 5.1, 5.2 och 10.2)

1. Även om bedömningen av ett stöd skall ske utifrån objektiva omständigheter och frågan hur stödet klassificeras skall bedömas utifrån ett objektivt förhållande som inte är avhängigt bedömningen vid inledningen av det formella granskningsförfarandet, och även om enbart beslutet att inleda förfarandet i fråga inte är av samma omedelbart bindande art som ett föreläggande om att avbryta stödåtgärder som riktas till den berörda medlemsstaten är, medför kommissionens val, att inleda det formella granskningsförfarandet och preliminärt klassificera föreskrifter som otillåtet stöd, rättsverkningar.

Även om kommissionen slutligen i efterhand skulle besluta att ett stöd skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden medför inte detta något godtagande i efterhand av

de åtgärder för genomförandet av en otillåten stödåtgärd. Dessutom kan ett beslut att inleda granskningsförfarandet i alla händelser åberopas vid nationell domstol och utsätta stödmottagarna och territoriella enheter för risken att nationella domstolar kan förordna om att åtgärden skall upphöra eller att betalt stöd skall återkrävas.

Kommissionens beslut att, efter att ha kvalificerat en åtgärd som nytt stöd, inleda det formella granskningsförfarandet skall således kunna prövas i domstol. Beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet medför nämligen sådana rättsverkningar som ovan angivits. När åtgärder granskas inom ramen för den fortlöpande granskningen av alla befintliga stödprogram ändras däremot inte de rättsliga förhållandena förrän den berörda medlemsstaten eventuellt godtar försla-

get på lämpliga åtgärder eller kommissionen har fattat ett slutligt beslut.

ringarna kan särskiljas från de ursprungliga bestämmelserna, är således inte förenligt med artikel 88 EG och artikel 1 i den ovannämnda förordningen.

(se punkterna 82, 84—86)

(se punkterna 109, 111, 114 och 115)

2. Enligt artikel 1 c i förordning nr 659/1999 skall alla "ändringar av befintligt stöd" anses utgöra nytt stöd. Enligt denna bestämmelses otvetydiga lydelse är det alltså inte "allt ändrat befintligt stöd" som skall anses vara nytt stöd, utan bara ändringen i sig.
3. Enbart den omständigheten att kommissionen under en relativt lång tidsperiod inte inlett någon undersökning angående en viss statlig åtgärd medför i sig inte att den åtgärden därigenom, för det fall att den skall anses utgöra stöd, skall anses utgöra befintligt sådant. Den osäkerhet som kan ha rätt i detta avseende ha gett upphov till sådana berättigade förväntningar hos mottagarna av stödet som förhindrar att utbetalt stöd återkrävs.

Det är således endast när ändringen påverkar själva det materiella innehållet i de ursprungliga bestämmelserna som dessa skall anses omvandlas till nytt stöd. En sådan ändring skall emellertid inte anses föreligga när det som utgör det nya klart kan särskiljas från de ursprungliga bestämmelserna.

Detsamma gäller, vad avser kommissionens befogenheter, den preskriptionsfrist som angivits i artikel 15 i förordning nr 659/1999, vilken inte ger uttryck för någon allmän princip enligt vilken nytt stöd omvandlas till befintligt stöd, utan endast medför att stöd som införts mer än tio år innan kommissionen först ingrep inte kan återkrävas.

Kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet angående en stödåtgärd i dess helhet och att preliminärt slå fast att denna skall anses utgöra nytt stöd, trots att änd-

(se punkterna 129 och 130)

4. Vid bedömningen av hur omfattande den motiveringsskyldighet som är förenad med ett beslut att inleda det formella granskningsförfarandet är, föreskrivs det i artikel 6 i förordning nr 659/1999 att när kommissionen beslutar att inleda det formella granskningsförfarandet får beslutet begränsas till att endast sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor samt att ange kommissionens "preliminära bedömning" beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd och tvivlen beträffande åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden. Enligt samma artikel 6 skall beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet möjliggöra för berörda parter att delta på ett verksamt sätt i det formella granskningsförfarandet, under vilket de skall ha möjlighet att lägga fram sina synpunkter. Det är i detta avseende tillräckligt att berörda parter får kännedom om kommissionens skäl att preliminärt bedöma den ifrågakvarande åtgärden som nytt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.
5. Det finns inte någon grund för att ålägga kommissionen en skyldighet att tillämpa ett kontradiktoriskt förfarande gentemot sökanden under det inledande undersökningsförfarandet för statligt stöd. Detta gäller såväl gentemot medlemsstater som andra berörda parter, vilka inte har någon rätt att delta kontradiktoriskt i det inledande undersökningsförfarandet, innan beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet har fattats. Kommissionen har nämligen endast en möjlighet, och inte en skyldighet, att förelägga den berörda medlemsstaten att "lämna alla nödvändiga upplysningar" (artiklarna 2.2, 5.1, 5.2 och 10.2 i förordning nr 659/1999). Således har varken de berörda parterna eller medlemsstaterna någon möjlighet att ålägga kommissionen att höra dem i syfte att påverka kommissionens "preliminära bedömning", utifrån vilken dess beslut att inleda det formella granskningsförfarandet fattas.

(se punkterna 137 och 138)

(se punkt 144)